

[Ole Vig Jensen]

nuft i, synes jeg, og det vil også meget langt være en acceptabel grund. Men hvis vi ser på det foreliggende forslag, så må vi sige, at det er ikke noget imponerende forslag – og ikke nogen særlig god grund til at udskyde ikrafttrædelsen til 1980.

Skal man være en lille smule uvenlig, hvad jeg egentlig nødig vil være over for ministeren – jeg har i hvert fald ikke nogen grund til det – så kunne man kalde det et lovforslag om ubesvarede spørgsmål. Det uvenlige kan måske så være en hilsen til det centrale uddannelsesråd, som ikke, synes jeg, har løst den opgave, det har fået i opdrag i det kommissorium, som den tidligere undervisningsminister opstillede. Her ønsker man jo ikke mindst at få en klaring på sammenhængen i de mange former for indkomstilskud, som efterhånden gør sig gældende på dette område. Det problem er ikke løst, og vi har ikke fået klaret af, hvordan man skal forholde sig i forhold til uddannelsesstøtten, når det gælder godtgørelse af tabt arbejdsfortjeneste, ikke mindst i forhold til voksenuddannelserne. Problemerne omkring de 16-19-årige og højskoleordningen er heller ikke endeligt afklaret. Der bliver dog nedsat udval, har jeg forstået.

Der er altså en lang række ubesvarede spørgsmål knyttet til en reform af uddannelsesstøtten, og det synes jeg egentlig er ærgerligt på et tidspunkt, hvor vi for alvor skulle til at tage fat.

Ser vi på det forslag, der ligger, så bygger det på nogle principper, som det radikale venstre kan tilslutte sig. Det gælder den prioritering af ungdomsuddannelserne, som forslaget indeholder. Vi tror, det er meget vigtigt, at der er gode vilkår netop på det tidspunkt, hvor vi erfaringsmæssigt ved, at der sker en ikke ubetydelig udskillelse af unge, netop ved indgangen til ungdomsuddannelserne. Derfor er det rigtigt at give det område høj prioritet.

Vi finder det også rigtigt og nødvendigt at give de udeboende bedre økonomiske vilkår, sådan som forslaget også lægger op til, men – og det synes jeg man må overveje nøje i udvalget – jeg synes også, at forskellen er så stor mellem de tilskud, der er til hjemmeboende og udeboende, at den kan friste unge til snarest muligt at forlade hjemmet. Man tvinger dem næsten ud at bo andre steder end hjemme, fordi vilkårene er så meget mere

favorable. Sådan tror jeg det vil komme til at virke i praksis, og det synes jeg ikke er en udvikling, vi skal fremme for den aldersgruppe.

Jeg er enig i, at det er rigtigt at gøre uddannelsesstøtten uafhængig af ægtefælleindkomsten, og vi har heller ikke noget imod, at man lempet tilbagebetalingsvilkårene for de statsgaranterede lån, sådan som det er foreslået her i dette forslag. Men vi synes ikke, det på dette område er en lempelse, der er tilstrækkelig, og fra radikal side vil vi gerne opfordre regeringen til at indføre en rentesikringsordning for de lån, der i dag optages og er blevet optaget med statsgaranti. Vi ved, at med den markedsrente, der eksisterer – den er vel i gennemsnit omkring 13 pct. – bliver de byrder, der lægges på de unge, der er gået videre i de længere uddannelser, urimeligt store. Det er vel ikke ualmindeligt, at man kan komme til at betale mellem 125.000 kr. og 150.000 kr. tilbage. Jeg mener, det er oplagt for regeringen at overveje en sådan rentesikringsordning, hvor man som udgangspunkt kunne have en forrentning, der svarer til diskontoen, nemlig 8 pct. Jeg synes også, det var rimeligt, at man pålagde Nationalbanken at forhandle dette område igennem med bankerne, sådan at man fik mere ensartede vilkår for optagelse af lån, end tilfældet er i dag.

Det vil vel i øvrigt være rimeligt også at overveje genindførelsen af statslån, sådan at vi måske både opererer med stipendier, statslån og statsgaranterede lån. Det kan være rimeligt at drøfte det nærmere i udvalget.

Det er nævnt, at højskoleordningen skal under nærmere behandling i et udvalg. Det synes jeg er meget nødvendigt, og jeg er enig med regeringen heri. Vi har i øvrigt allerede sidste år fremsat forslag om en forbedring for de elever, der søger de frie skoler; det er i dag dem, der nok er ladt helt i stikken. Der er et svælg imellem de beløb, der er stillet til rådighed, og det stigende antal elever, som søger de frie skoler i dag.

Til sidst vil jeg nævne støttens afhængighed af forældreindkomsten. Det er jo et område, der er stor interesse for i befolkningen, men desværre ikke altid ud fra en positiv holdning. Jeg tror, det først og fremmest skyldes, at det er den skattepligtige indkomst, der bruges som udgangspunkt for tildeling af støtte for mange elevers vedkommende, når